

Pomhaj Bóh!

Ciřklo 28.
11. julija.

Lětnik 7.
1897.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju řo kóždy řobotu w Esmolerjez knihcziřczereni w Budyřchinje a řu tam dořtać ja řchwórtlětnu přchedplatu 40 nr.

4. njedzela po řwjatej Trojizy.

Łut. 12, 15.

Hdy by našch Anjes Jeřuř Křyřtuř halle w nět-
cziřchim czařu a w našchim kraju po Božej radže na řwět
přchiřchol, hdy by wón dženřa bjes nami žiwy byl a
řkutkowal, kiž řmy jemu zyrkwe a woltarje natwarili a
kiž jeho czeřezimy a řhwalimy jako řbóžnika zyleho řwěta
a wón by kaž něhdy wot tamneho bohateho mlodženza
wot ſamožitnych a ř zyla wot wřhitkich řcheřezijanow řebi
žadal: dži a přchedaj wřhitko, řchtož mařch a rořdawaj jo
řhudym a pój řa mnu, kať bychu woni tajku pruhu wobřtali?
By dha jich wjele ř wjeřekofcžu řwoje řubło a ſamoženje
wotajilo, jo bychu temu řnjeřej řamemu řlužili a ř nim
pod wřchelakim czerpjenjom a přcheřezehanjom dželali na
czařnym a najpródy na duchownym a wěcznym derjeřicžu
cžłowřteho naroda? Kóždy řnawo řebi myřli, řo je řam
ř temu derje řhmany a njewěri, řo by mohł tež druhu
kařni dořonjeć Duž řpytujmy řo dženřa po tym řlowje
teho řnjeřa.

Hladajeće a warnujeće řo přched lařomřtwom,
přchetož niřtó njeje žiwy wot teho, řo ma wjele
řubłow.

Hacž runjež je tole napominanje našchego řnjeřa jene
wažne, ma tola dženřa řkoro kóždy najbóle po wulkim
řuble a bohactwje řadanje, a hdy by móžno bylo, by řkoro
kóždy chzyl najradřcho bohaty być. Kať huřto teho dla
tón řnjeř podarmo předuje: řchto dha by cžłowjeřej

pomhało, hdy by wón runje zyl řwět dobył a pať na
řwoje řduřhi řchřodowal? Wějeće móže tež řemřte bohactwo
dar Boži być a derje kóždemu, kiž jo wužiwa ř džařow-
nořcžu přchecžiwo Bohu a ř lubořcžu a ř řmilnej wutrobu
přchecžiwo bliřřchemu. Kaž chzemy tež kóždemu rady
popřchecž tu dobrotu, hdyž njetrieba řo jara řtaracž wo to
řemřte, ale móže žiwy być bóle bjes řtarofcže, ale nje-
řapomněmy přchi tym, řo ma tež bohactwo řwoje řtarofcže
runje tať derje kaž řhudoba a druhdy hiřchcže wjeřřche,
haj řo je řemřte bohactwo a honjenje řa řemřřimi řubłami
wořebje řemřřy řmyřlenym hižo wulku řchřodu a řtrachotu
přchinjeřlo. Spomněmy jenož na to: kaťke hrořne řłowa a
řeće tež dženřa hiřchcže bjes bratřami a řotřami, bjes
přcheczelemi a řcheřezijanami, kaťke njepřcheczeřřtwo bjes nimi
jeno řemřřteho herbřtwa a řubła dla! a tola dyrbjeli řo
wřhitzy bjes řobu lubowacž jako bratřja a řotřy w tym
řnjeřu. ř kaťkej řawiřcžu pohladuja druhdy cži, kiž malo
maja na tych, kiž wjele abo jeno něřchto wjažy wobředža
a wobcžežu řebi ř tym jeno žiwjenje cžiřcže njetriebawřchi!
Kaťka řwada a njejednota bjes niřřimi, kiž řo wadža
řnadnych pjenjes dla, a bjes wyřřokimi, kiž řo wadža wo
tawřhnty! Kať wjele řjebanja a wopacžneho přchiřřahanja,
kať wjele řradnjenja a morjenja řemřřteho řubła dla!
řawěrnje tež bohactwo a honjenje řa řemřřimi řubłami
ma řwoje wulke řtrachoty řa tych, kiž najbóle hladaja na
to wiřomne, niř pať na to njewiřomne. Kaťka řchřoda řa
řnutřřowneho cžłowjeřa, hdyž řo bohactwa nadobřwa na
wřcho móžne wawřnje, tež ř hřeřom, dořelž řebi w nět-

čijištim čaštu tak husto myšla, so je člowjek žitny, hdyž ma wjele kubla.

Ubo hdyž tež wšchudzom tak slo njeje, semske samoženje a kublo so husto nahromadzuje jeno s wulkej prózu a wobčežnosću. Bóh tón Knjes je wšchaf pschifasaf: w porče swojeho woblicza dyrbišch swój khléb jěšč a w čješči chzemy mječ kóždeho, kiž se sprawnym džělom šebi swój wšchědny khléb šašluži. Ale hdyž so prózuja jeno, so bychu so wobohaczili a hdyž chzedža šebi wjele kubla nahromadzić jeno s ležnosću a se hibanjom, niz pak s Božej prawdu ani s Božim zohnowanjom, hdyž woni semskeho kubla dla wopruga měr a pokoj a šbože dušche a šwoje dobre čěstne mjeno, tam je tola s wěstosću nusne to napominanje: nihtó njeje žitny wot teho, so ma wjele kubla. Ubo šu dha šachodne kubla teho šwěta wopravdže hódne, so jich dla so šwadžimy a šebi žiwjenje wobčežujemy, so jeno jich dla so tak wjele štaramy wo dnjo a w nozy. Ně, pytajmy najprjedy Bože kraleštw a jeho prawdosč, dha budže wam wšchitko druhe, tež šchtož k žiwnosći a potrebnosći šwonkowneho žiwjenja nusne je, pschidate. Komuž pak je Bóh wjele kubla špož-čžil, tón nječ jo prawje naložuje a šebi tež pscheczelow čžini s tym pschisprawnym namakanjom.

Kak husto tole člowjekojo šapomnja, so šu jeno ša-štojnizy, niz pak knjesojo na šwojim kuble a bohatštwje a šebi ženje na to njemyšla, tež šhudym a potrebnym wot šwojeho šamóženja a po šwojim šamóženju dobrotu čžinicž a wudželicž. Kak šrudnje tola, hdyž maja w domje wšcheho došč a wjazy hacž k wěčnuemu žiwjenju šlušcha a móža šebi kóžde wješele popšchecž kotrež wutroba šebi požada ale to wješele nješnaja, na kotrež Bože šłowo w šapošchtolškich škutkach džywa: „šbóžnišche je dacž dnyžli bradž.“ Kak šrudnje, hdyž by něhtó po šwojim šamóženju móhl wjele zohnowanja pschijnješč šhudym, hubjenym a čžerpjazym ale šamknje wutrobu a ruku psched nimi, dokelž so wot šwojich pjenješ dželicž njemóže. Kak šrudnje, hdyž je něhtó žitny a nješmilny pschecžiw a šhudym a wumrje, wot nikoho njewoplakowany a ludžo njemóža jemu pschi jeho šhowanju žaneje šhwalby dacž šhiba tejele: wjele džaka wón šebi do rowa šobu njewošnje, pschetož ša šhudnych wón wóčžo a wutrobu njemějšche, kak šrudnje, hdyž dyrbi na pošledk tajki nješmilny, lašomny čłowjek šstupicž psched Boži trón a čžafadž na to šudženje teho, kiž rjeknje: šchtož nješščže čžinili jenemu bješ mojimi naj- mješšchimi bratrmi, to nješščže mi čžinili.

Duž pošnajmy, kajke štrachoty móže tež bohatštw nam pschijnješč, hdyž s našchey wutrobu jeno na semškim wišamy. Tón Knjes šam pak chžyl naš psched tajkej a hinašchey štrachoty šašhowadž a nam k temu dopomhadž, so bychmy w prawym čaštu kubla šebi nahromadžili, kotrež pladža psched wrotami wěčnosčže. Šamjen!

Wicž a š-Rošaczanski.

Pschetupž a rječer.

(Šokracžowanje a ščónčženje.)

VII.

Šandžel měra.

Šdyž je ščónčžo domčž šwój doščlo, potom nakhili so nóž; hdyž je so nóž minyla, potom šhadžēja ranjšche šerja. Šdyž je nam nalěčžo pupki a šwětki wobradžilo, pschijnješchey nam lěčžo a našyma žně, a ščónčžnje šahowrja šymške wichory.

Šanjšchim šerjam a nalětnim wješelam podobne je džěčadžštw — rjany, šbóžny čžadž njewinowateho džěčadžštw.

Tola tež jemu padaju šměrki, drje pošdže, ale tola jemu padaja. A lědma je čžadž džěčadžštw poštrwjeny — je so tež hižo minyl! Šěta džēja — hižo blišchčža so wječžorne šerja! — Šaj, wječžorne šerja! Štačadžta womjelšnu w lěšbu; wotečadž jenož, bóršy wotpočžujesh tež ty! —

Wječžorne šměrki w čłowškej dušchi! Šehdy šu wšchě tamne hłóšh woczichle, kotrež šejhrawachu něhdy w nalěčžu žiwjenja; woczichlo je, žyle woczichlo. Šerje kóždej dušchi, kotraž je měra nadeščla, hdyž ji wječžorne šměrki padaju! —

Woczichla a woměrnila je dušcha štareho radneho knjesa. Šeho špróžnej wóčžny stej so šandželikej; ach, běščtej tež psche-špróžnej. A tola hišchče hladatej a wučžitej!

Šeho džěčži a šтары šamotnik šteja mjelčžo a nutrni pschi jeho ložu; a we nim špi šтары nan. Wón wotpočžuje, ale jeho dušcha nješpi. Š čžicha šlětuje wona wot šemje, wjšchšche a wjšchšche. Šłote wrota wuhlada wona wotewrjene, a šandželške šyly špěwaja ji wubjernje rjany hłóšh:

„Doknjala šy dušcha twój běh;

Nětko powita Bóh tón Knjes tebje šam!“

Doknjala! Šbóžuje doknjala!

Hišchče pjecz lět běšche Bóh jemu wotpuschčžil, po šemi šhodžicž; potom je so jemu jeho pschecže štało; šandžel měra je pschischol! Dušcha je šwój běh doknjala!

* * *

Nětko luby wóšije Mišlawšcho, njepušchčžimny waš wjazy do wašcheje šamotnosčže; nětko woštanješče tu pschi naš! Ššurowa šyma pschindže; šchto móhl so wo waš štaradž, hdyž šče špróžni a šłabi? tak prošcheshche mlody Arnold, tak prošchachu jeho wšchitzy, a Wjelkowa džowka wša jeho ša ruku, a dowjedže jeho do šštwicžki, hdyž běšche šтары Arnoldcz nan muohe šěta w čžichim měrje šydał, A bratr Mišlawšch džěšche šwólšivy šobu; jeho wóčžny běščtej so nimale žyle šaczmilej, a jeho špróžne štawy běchu wošłabnyše a wuššawachu.

„Wš ježe lube, šwěrne dušche; wo chzecže mje šaštaradž, hdyž mje nětkole šłabosč pschelšhwata; telko próžy a štarosčžow budu wam nahotowadž, a šarunadž a šapladžič wam njemóžu, šchtož mi do dobrotow a šmilnosčžow wopofašadž!“ tak powjedášche wón wšchón hnuty, hdyž běchu do šnateje lubeje šštwicžki šaššupili.

„Ach, njerěčžče jenož takle!“ wotmolwichu wšchitzy. „Wšy šmy čži, kotšž njemóža šarunadž wšcho to, šchtož šče nam po lubosčži a šwěrnosčži dobrotow wopofašali!“

„Šaj“, wotmolwi tež jeho džowka, „najlubšchi wóšije Mišlawšcho, w lubosčži šče šwěru wopofašali našchemu domu; w lubosčči chzemy šebi šwěru wobšhowadž hacž do šmjercže!“

„Boža šmilnosč a jeho měr woštaš s wami!“ Š tymile šłowami ščónčži Mišlawšch šwoje šamotne žiwjenje, so by na štare dny tež domowišnu mč, hdyž so lubosčžiwne wutroby a šwěrne ruki wo njeho štarachu, a hdyž jemu hišchče ščónčžo pschi wječžornych šerjach jeho žiwjenja šašwěčži! —

Ššněh pschelětuje w holi. Ššněhowne mjecžele pschindu; hłubofo kryje šněh šemju a jenož tam a šem kufa hišchče ššwjelčžo wrojša se šněha. Šštomowe haššy so šhileja k šemi wot čžže, kotruž je jim šyma napoložila. Šymški wěššil šchumi po holi.

Tež šamotnikowny wopušchčženy domčž je šebi šymški pladžčž wodžčł. Našymške wichory a šymške šněhowne mjecžele šu ššechu roštorhale, a tam, hdyž so prjedy lědžžatki dolho woheš mišchtrješche, leži nětko tež šněh. Šapaki šedža rapajo a s šchidłami machotajo na drjewjanym šchžžu, a do mlodžiny pschi domčžtu šu so lěšne ptadžki ššydale, čžafajo, so bychu so domčžkowe durje wotewrile, kaž je to so druhe lěto štało, a so by šmilna ruka hłódnym hoščžom žyrobu mjetala. Tola durje so njewotewrja — nihty niz!

A wo šštwje na torhošchčžu w Draždžanach? Šam prašžoze woheš w šhachlach, tam šynčži a bórčži a šhachle roššchěrjuja čžopłotu, kotraž štareho wofšchewjuje, kotruž je w džědowym štole šedžo šwoje proste štawy wuššchestrčł. Ša lawžy k jeho nohomaj šedžitaj dwaj hólčžłaj, šydomlětny Arnoldcz Šurij a ššilětny Šank, kotrehož wšchitzy w domje jenož maleho lěšarja mjenuja. A čžetka baje jimaj bašnicžki wo ludkach, kotrež wonka w lěšbu hólčžłta, kotruž je so w šymje w šněšy šabludžil, šchšituj a domoj dowjedu k macžeri. A pschi tym rošwješelitej so jeju mjeshwoczžny tak, so so tež šтары na ššólžu šawješeli.

„Baj namaj hiščeže jenu bašniczku, to bēšche taf rjenje!“
prošytaj hōlczka, hdyž je cžetka bašniczku dobała. A potom baje
jijaj druhu a tšeczu, doniž žmērki njepadaja. Potom salšjetaj
t lubemu džēdej na stōlz, wjašchtaj jeho wokolo schije a jeho
wokošcho schepnyšchtaj jemu: „Měj ty dobru nōz, lubšchi džēdo,
měj ty dobru nōz!“ A potom spi stary džēd taf mērnie, jako
bchchu jeho jandželjo do spanja jaspēwali. —

Taf minychu žo cžahy cžicho a žmērnie. — —

Tež wječorne žmērki žo minu!

Prēni džēn noweho lēta wotēdže stary Miklawšch do praweho
wōtzného doma. Pergament, kotryž pater Krispin želazym pschinjēšy,
wobtwjerdži s nowa a na pschezo, schtož bēchu lubemu staremu
hižo priedy požwjecžili: žwērnu lubošč žacž do žmjerčže! Haj,
žwērna bēšche to lubošč, kotraž žo wobthowa temu, kotryž bēšche
žo nētko minyl, kaž tež tym, kotryž bēchu psched nim wotēšchli do
wēcžnosčže! — —

A žamotnikowy domežk?

Wōn je rospadał, a ničtōn wjazh njewē, hdyž bēšche nēhdy
natwarjēny.

A šchiž?

Šchiž tam šteji hiščeže w holi; tola to je drugi.

A cžlowjetojo?

Tež woni žu žo minyli.

Alle ptacžki spēwaja s nowa žwoje hrōnczka, hdyž nalēcžo
pschitahdžuje, a lēž schumi runje taf kaž nēhdy, hdyž žamotnižy
jeho schumjenje žlyšchachu, a lēž budže dale schumicž, tež hdyž
žmy my žo minyli.

Hdyž starošče tvojū dušchu tjšcha, hdyž žiwjēški njemēr
tvojū dušchu wosprōžni, potom dōndž tam, hdyž mēra, wēcžneho
mēra nadehdžēšch!

Pscheložil A. Sommer.

Bethlehemski wustaw w Delnej Wjasoňzy.

S bohatym žohnowanjom škutkuje Bethlehemski wustaw
w Delnej Wjasoňzy hižo 8. lēto. W nim je šnitskowne mišion-
štwō wjele khudym žwōšbam w žmilnej lubošči pomhala s tym,
žo žu khude a hubjene džēcžatka pošhlnjenje a wustrowjenje na-

makale. Wot lēta
1890 hačž do tōnz
lēta 1896 je žo
770 džēcži darmo
pschijalo a je to
nimale pola wschit-
kich s dobrym wu-
spēchom ša štrowošč
było, taf šo mōžachu
žo wustrowjēne
t žwojim šwjēšele-
nym štaršchim domoj
wrōčicž. Šnjes
rječerkubler s Krie-
gern nad Grōdkom
pola Nowosalza je
nahladował wu-
štawa a žo ša njōn
s wopornivej lubo-
šču štara. Wustaw
žam wōdži diako-
niša, kotraž je
s Draždžanšeho dia-
konišnjšeho doma.
Do wustawa žo wot
meje hačž do sep-
tembra šhorowate

a žłabe džēcži w štarobje wot 3—15 lēt je jaššeje Šornjeje
Lužicy pschijimaja, tola jenož tajke, kotrež na nēlajku natykažu
abo padawu šhorošč njecžerpja. S wjetšcha mōža tam mēžaz
wostacž. Hdyž pak hiščeže wustrowjēne nješku, žo tam dlēje
šhowaja. Khude džēcži maja wschitko darmo a žamo na železnicy
doštanu tuišchu jēšbu wot železniščeje direktžije pschiswolenu.
Džēcži žu s wjetšcha s mēštow a wjetšchich šabritškich wšow
našcheje Lužicy. 154 džēcži je žo w šandženym lēčže šamolwilo,
ale jenož 136 mōžešche žo pschijecž, dokelž rum njedōžahašche.
Šajka dobrota je to ša džēcži a taf lēto a wjazh štaršchich ša
žwoje džēcži wo tule šcheščžijansku žmilnu pomoz prošy, je s teho
widžecž, šo je žamo s Draždžan w šandženym lēčže proštwā na
nahladowarja Wjasoňšeho Bethlehemskeho wustawa dōšchla, džēcži
s Draždžan pschijecž, dokelž wustawy s bliska Draždžan wudožaha-
žeho ruma nimaja. Ta proštwā mōžešche žo dopjelnicž, dokelž
we Wjasoňzy w pōdłaniškim twarjenju rum žo ša nje poškieži.
Wot tych džēcži, kotryž bēchu w šandženym lēčže we wustawje, bē
jich n. psch.: S Budyščina 30, š Žitawy 18, s Biskopiz 12,
s Lubija 9, s Šamjenza 1, je Židowa 4, s Hodžija 1, s Draždžan
11 atd. Tōn cžah, kotryž džēcži we wustawje pschēbywaja, žo
po mōžnosčži t jich lēpschemu wukupi a wuwōžije. Lēkač huščžišcho
pschitahdžuje a ša tymi džēcžimi hlada. Štrowotne kupjele žo jim
poškiežuja. Džēcži žu, hdyž wjedro to nēkał dowoli, wonkach,
hdyž mōža žo wubēhacž. Šajšēpsche lēkaštwō pak ša te džēcži

je krašny, rjany lēž pschi horach še žwojim štrowotnym powētrom,
kiž woprawdže džiwny na tych džēcžoch cžini. Ščerstwe a štrowe
žo džēcži domoj wrōčza. Pschi tym pak žo tež njēšabudže na
wutrobach tutych džēcži džēlacž, kotrež wšchaf še wschelafich domow

pschindu — hušto
doščž tež s tajkich,
hdyž Bože žłowo
njebydli, ale hdyž
dyrbi džēcžaze wucho
bjesbōžne rēcže a
žłowa žlyšhecž.
Šajka to rjana
škladnosč w Bethle-
hemškim wustawje,
kotryž žo po narod-
nym mēšče Žesu-
šowym mjenuje,
lubošč t Žesušej,
kiž džēcži lubuje,
do tych mlōdych
wutrobow wu-
šhwacž. A te
šymjēitne šornje-
šchta, tudy wušyte,
wone te mlōde
dušchež žobu domoj
wosmit a wone dale
roštu. Mōditwy,
kiž žu nawulle,
wone domach dale
spēwaja, rjane

šchpruchi, kotrež žu žlyšcheli, domach lubej macžeri pomjedaja a
taf mōže rt tych malych žamo štaršchim s předarjom byčž.

Bohate cželne a duchowne žohnowanje s tutych wustawow,
kotrež je šnitskowne mišionštwō šaložilo, wukhadža, kaž to na
našchim lužiskim wustawje tež jašnje widžimy. Wōh tōn Šnjes
žohnuj dale jeho žmilne škutkowanje a my čžemy tež s darami
lubošče tōn žwjaty škutk na tych malych podpjeracž. Ššmilna
šcheščžijanska lubošč je tōn dom šaložila, wona čžze jōn tež
šdžeržecž — a t temu mōžemy a čžymy tež my pomhacž!

Wschelate s bliska a s daloka.

— Mēžacžnik mlōdžēššeho towarštwā w Draždžanach dawa
w žwojim cžišle na mēžaz julij rosprawu wo žwojim wulēcže,
kotryž je 20. junija do Biskopiz cžinilo, hdyž je w bratrowskej
lubošči nēkotre hodžiny hromadže byčž mōhlo še šastupjerjemi
wōtrjekneho šwjaska nawječžorneje Lužicy. S radošču s teje rosp-
rawy žlyšchimy, šo t temu Lužiskemu šwjasku žlyšcha 7 mlōdžēššich
towarštwow a to Budyške pod wōdženjom knjēša archidiafona Šašža
s 267 žobustawami, Biskopške pod wōdženjom knjēša wyschšeho
šararja Dr. Wezela s 94 žobustawami, Wulko-Rōhršdorffške s 121
žobustawami, Šamjenške s 99 žobustawami, Šinsburkške s 32 žobu-
štawami, Wjasoňške s 34 a Šoprške s 32 žobustawami. Tole
šēndženje w Biskopizach bēšche rjane a je t pošhlnjenju lubošče

w mlodženiškich a ja mlodženiške towarštwu služilo. Sdyž běchu šo wschitzy sešli, šo najprjedy rańšcha nutrošč na tšeleńni wotmė. Potom czechnichu wschitzy do lubeho Božeho doma, hdžez knjes wyschšchi farar Wezel na jaložku sezenja wo bohatym mužu a khudym Lazaruku pošlucharjam to khutne napominanje do wutrobny jawola „Rosšudž šo, pak krótko wješele a wěcznu srudobu abo krótku srudobu a wěczne wješele.“ To běšche šlowo, kotrež šo wošebje ja mlodženiške towarštwu hodžesche. Popoldnju czechnichu wschitzy na butrowu horu, i khwilemi spėwajo i khwilemi i rjanymi hudžbnymi syntami. Tam šo nětotre rjane a hnujaze šlowo k mlodym pscheczelam porėča, kotrež wěšče bjes saczišchca wostalo njeje. Pschedšyda Draždžanšeho mlodženiškeho towarštwu wuložesche, fak je tole dželo snutškowneho mišionštwu wot Boha žohnowane bylo. Zlyly swjast šakšich mlodženiškich towarštwow mēšesche w lėče 1879 něšcto psches 600 — nětko ma wjazy hacž 10,000 šobustawow. Haj jich wjele je šo dobylo, kotřiz běchu prjedy tej wězy nješcheczelizy smyšleni. Čzi mlodži šo w rjanej Božej stworbje šawjebelichu, doniž čaš nješchidžez, šo dyrbjachu domoj. S tym khėrlušchom „Njech Bohu džakuje“ šo wschitzy na Biškopškim dwórnišchczu rosžohnowachu. Tak wobšamknj šo krašny šwjedžen, kotryž je nam šwėdczenje, šo w našchej mlodošči dobra mōz kšchesczianšete myšle hšchczez knježi. Šakši šaczišchcz je tōn šwjedžen na druhich čzinił, wo tym mamy rjane šwėdczenja. Mēšchczan i Biškopiz na butrowej horje wupraji, šo je drje wo mlodženiškich towarštwach šlyšchal, ale ženje njewjedžal, šchto to je, šo pak to nětk wė. Tcho šameho muža šo jedyn pscheczel na domojpučzu wuškėšchujjo woprašcha, hacž je tež horkach pobyl a tam šchto mēł. Wōn wotmolwi: „Tam šym ja wjele mēł.“ „Šchto dha?“ „To tebi ja praju, hdyž budžemoj zyle šamoj.“ Hnujaze bēšche stareho muža i bēłymi wlošami wohladacz, kiž je šobustaw něhdušcheho Čzichonjanšeho towarštwu, i kotrehož je Budyške wurōtko. Wōn džēšche na kijomaj, ale wōn čzinješche wschitko šobu a wrēczi šo i džaknej wutrobu domoj, Wōh špočcz, šo by tōn šwjedžen trajaze žohnowanje mēł na wutrobach tych, kiž šu šo wobdžělili, fak tež na tych druhich, kiž šu pōdla byli, šo bychu i čzoplej wutrobu tōn wažny škutk podpjerali!

— Šo bychu jemu mēšto wēnzow mišionški wēnz na jeho row položili, tole žadanje wupraji wo mišionštwu šakšlužbnj D. Victor w Bremenje. Tcho pscheczeljo šu po jeho žadanju čziniłi. Woni na dnju jeho pohrjeba mēšto wēnzow psches 100 mišionškich darow wot 1—300 hriwnow, hromadžez 2163 hr. woprowachu. Rōžez tajkich wēnzow njewjadnu fak rucžez, fak te je šahrodny a jich wōn czehnje hacž do pōhanšeho kraja.

— Pschichodnu njedželu smēje šo, fak šlyšchimy, Gustav-Adolšski šwjedžen w Sprejzach. Šserbške přėdowanje smēje knjes farar Wiczas i Rosšacziz.

— Šchto šebi židži šwėrja pschecziwo nam kšchesczianam, widžimy šakšo jasnje i jeneho šrudžazeho podawka i Erlanga. Tam je profesor lėkarštwu Šfidor Rosental pschi šjawnej wucžbje, hdyž študowazym něšcto wo jenej na drjewjanym kšchiziku pschiwjasanej žabje wuložowasche, te Woha hanjaze šlowo pschistajil: „Ta žaba je na kšchiz pschiwjasana, fak Šhryštuf na kšchizu.“ To je psche wschu mēru! Duž je tež čzicžez prawje, šo je šo kšchesczianški lud pschecziwo tajkej bjesbōžnosčzi krucžez šbėhal. Bayerške ministerštwo je teho profesora do pschepytanja wšalo a wōn je derje čzul, šo ta wēz ja njeho dobreho kōnza njemēje. Duž je šam šwoje šakšojništwo škōžil. Tajki čzłowjek khmany njeje, našchu študowazu mlodošč dale wucžicž. Wōn pak šebi tež šakšluži, šo psched šudništwom šwoje kšostanje ša šwoje Boha hanjenje dostanje.

— Šapoczatk augusta chze khėžor Wylem do Pėtrohroda pučzowacz a rusšeho khėžora wopytač. Wly i wutrobu pscheceraj, šo by tōnle wopyt k wobnowjenju pscheczelštwu i Rušowškej, na kotrež Bismark štajnje džėlasche; potom nam nadžijomnje mēš wostanje, pschetoz Franzowšojjo šej jeničžny něšcto šwėrja šo šepjerajo na swjast i Rušowškej.

Šswjedžen snutškowneho mišionštwu w Poršchizach.

Wutoru 6. julija šwjecžesche našche šerbške towarštwu snutškowneho mišionštwu rjany šwjedžen w Poršchiskim Božim domje. Šserbške kemšchenje šapoczča šo popoldnju w 2 hodžinomaj. W šarškim dworje bēchu šo žyrkwinszy přjōdkštererjo a knježa duchowni, kotrychž bēšche na šwjedžen 12 pschishčlo, do čzaha je-

šstupali a czehnjechu wjedženi wot knjesa fararja Krūgarja i jeho žyrkwinsymi přjōdkštererjami do lubeho šwjedženiškeho Božeho doma. Lubošny napohlad posčiczi woltař, kotryž bēšche psches pscheczelniwe postaranje knjeni rycžerkšublerki Zimmermani w Poršchizach nanaj-rjenšcho wupyšchenn. Boži dom bēšche i nutrymi kemšcherjami napjelny. Niz jenož i Poršchisšete, ale je wschėch šakšodnych wošadow bēchu na šwjedžen pschishčli, haj šamo i Rosšaczanšete a Hodžisšete wošady wohladachny lubych Šserbow. Hnujaze hluboko šacžute přėdowanje džeržesche nam knjes farar rycžer Šakub i Njėšwacžidla na šaložku Mat. 25, 40 a wuloži mišionškej wošadze: Snutškowne mišionštwu džėla w pošluchnosčzi teho šlowa: Šchtož wy čziniłi šcžez jenemu mjes tymi mojimi naj-mjenšchimi bratrami, to šcžez wy mi čziniłi: 1. Wone čzini temu šbōžničej šamemu, šchtož šamožez; 2. Wone wė, šo je to jenož došonjane, hdyž wone temu najšnadnišchemu bratrej čzini, šchtož jemu trjeba je. Čžezčzeny přėdar nam našchu šwjatu pschishčljch-nosč k džėlu ša šwjate mišionštwu, do kotrehož naš wola a napominanje našcheho lubeho šbōžnika wabitej, k wutrobje wjedžesche wošebje tež džiwajo na našche šerbške wobštejnosčez a lubym Šserbam pokasujjo, fak mōža tež woni bywacz šobudžėlacžerjo teho šwjateho škutka, kotrež bohate žohnowanje pschijnješe. To mōžesche šwjedženiški přėdar na rjanym pschikladach je šwojeje wošady ros-jahnicz, w kotrejž snutškowne mišionštwu psches wošadnu diafonišu škutkuje. Nėmške přėdowanje šo w 4 hodžinach šapoczča. Njana licžba pošlucharjow bēšche šo tež na němške kemšchenje sešla. Wošebje šwjekelaze bēšche, šo mōžachny tež holeczi i Marczineho wustawa, jako wustawa snutškowneho mišionštwu wohladacz, kotrež bēchu je šwojej pschedštejazej diafonišu a je šwojej wucžerku pschishčle. Šswjedženiški přėdar bēšche knjes kaplan Domajšcha i Šetliz. Ša šwjedženiški tekst bēšche šebi wušwolil wuhojenje hluchonėmeho Mark. 7, 32—37 a i hnutymi a wutrobuhnujazyymi šlowami mišionškej wošadze pschiwola: „Šephata — wotew šo! napominanje teho šbōžnika na naš psches snutškowne mišionštwu: 1. Wotew šo ty wucho — kiž ty njekšlyšchich štyšniwých šdycho-wanjow tvojich bratrow; 2. Wotew šo, o wutroba, kiž šy ty šymna w šlužbje tvojeho Boha; 3. Wotew šo, o wōczko, kiž ty njewidžicž žohnowanja temu šwjatemu džėlu špočczeneho. Přėdar dowjedze pošlucharjow na daloke polo snutškowneho mišionštwu a pokasujjo na wulku nusu hubjenych a šakšludženych bratrow wutrobny šahorjesche ša tōn wažny škutk kšchesczianšete šmilnosčez. Šta wobojim kemšchenju, fak derje na šerbškim fakž tež na němškim, nam škulške džėczi pod wodženjom knjesa šantora Šancžki, kotremuž šo wutrobny džak ša jeho prózu wupraji, rjanu ariju wušpėwachu. Woltařnu Božu šlužbu mēšeshtaj na šerbškim kemšchenju knjes farar Wrošal-Šrodžisšczanški a knjes farar D. Šmišch a na němškim knjesaj farar Šandrik-Šuščzanški a Wrošal-Budeschzanški. Njane šwėdczenje wo lubošczzi k škutkej mišionštwu w lubej Poršchisškej wošadze, kotryž je šwjedžen i nowym wōhnjom psches rt šwjedženiškej přėdarjow šahorił, je bohata kollekta, kotraž po šerbškim kemšchenju 196 hr. 50 np., po němškim 89 hr. 19 np. hromadžez 285 hr. 69 np. wunješe.

Šprawidla ša praweho kšchescziana.

Sdyž chžesch prawy ewangelški kšchesczian byčž, wobkėdžbuj icžėhowaze!

1. Šapoczni a wobšamkn šwoje džėlo i Božim šlowom a modlitwu a njewšabudž blidowe pacžerje wušpėwacz.

2. Šhodž porjadnje kemšchi a džerž šwjatu njedželu a šwjaty džėn.

3. Šswoje džėczi pschijnješ i čzachom k šwjatej kšchczenizy a džerž je, hdyž šu konfirmirowane, šo porjadnje katechismušowe rosčėczowanje a Bože šlužby wopytaja.

4. Škhorisč-li čžezko, šjew to šwojemu dušchowpaštyrzej a pytaj trošcht w Božim šlowje a šakramencze.

To wschal šo wschitko fak jednore byčž šda. Šle w našchim čzachu je nušne, to, šchtož šo šamo wot šebje rošumi, šakšo k wopominanju podacz. Šruhuji, hacž šy tež ty po tutych prawidlach žiwij!

Nėšcto k rosšpominanju.

To šo tola hromadžez njehodži, luby čzłowjecžez, šo je tvoje woblicžo k njewjėšam wobrocžene, a ty njechal šwoju wutrobu horje wobrocžicž. Wjele bōle dyrbi wutroba ša wōczomaj hladačž.